

**Dadansoddiad o Adroddiadau Arolygiad
CYSAG Sir Ddinbych**

Hydref 2013

Arolygwyd dan Fframwaith newydd Estyn

Ysgol	Dyddiadau	Arolygydd Adrodd
Ysgol Hiraddug	Mawrth 2012	Sarah Hurst
<i>Mae Ysgol Hiraddug wedi'i lleoli ym mhentref Dyserth. Mae gan yr ysgol 226 o ddisgyblion rhwng tair ac 11 oed. Mae gan ddau ddisgybl ddatganiad anghenion arbennig, ac mae 15.5% pellach naill ar weithredu ysgol neu weithredu ysgol a mwy ar gyfer cynhaliaeth ychwanegol. Yn ôl yr ysgol, daw'r disgyblion o gefndir cymdeithasol a ddisgrifir fel un sydd ddim yn ffyniannus na than anfantais economaidd. Mae ychydig dan 15% o ddisgyblion yn derbyn prydau bwyd ysgol am ddim. Saesneg yw'r brif iaith a siaredir gartref gan y mwyafrif helaeth o ddisgyblion.</i>		
Ysgol Y Faenol	Mai 2012	Jane Williams
<i>Mae Ysgol Y Faenol ym mhentref Bodelwyddan. Mae ychydig o blant yn byw y tu allan i ddalgylch traddodiadol yr ysgol. Mae teuluoedd yn symud i mewn ac allan o'r ardal yn aml. Ar hyn o bryd, mae 122 o ddisgyblion, gan gynnwys 15 o blant meithrin sy'n mynychu'n rhan amser. Ychydig iawn o ddisgyblion sy'n siarad Cymraeg fel iaith gyntaf, ac mae 13% yn derbyn cefnogaeth i ddysgu Saesneg fel iaith ychwanegol. Mae 11% o ddisgyblion yn dod o gymuned leiafrifol ethnig. Mae 29% o ddisgyblion yn derbyn prydau bwyd am ddim. Mae'r ysgol wedi canfod bod gan 19% o ddisgyblion anghenion dysgu ychwanegol. Nid oes gan yr un disgybl ddatganiad anghenion arbennig.</i>		
Ysgol Uwchradd Dinbych	Mai 2012	Nigel Vaughan
<i>Mae Ysgol Uwchradd Dinbych yn ysgol gyfun gymysg, cyfrwng Saesneg i ddisgyblion 11-18 oed. Mae nifer y dysgwyr wedi gostwng o 955 adeg yr arolygiad diwethaf i 726 ar hyn o bryd. Fodd bynnag, dros y cyfnod hwn, mae'r nifer yn y chweched dosbarth wedi cynyddu ychydig i 127 ar hyn o bryd. Mae tua 21% o'r disgyblion yn gymwys i gael prydau ysgol am ddim. Mae ychydig o dan 13% o ddisgyblion yn byw yn yr 20% o ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Ychydig iawn o ddisgyblion sy'n cael cymorth i ddysgu Saesneg fel iaith ychwanegol. Mae gan tua 2% o ddisgyblion ddatganiad o anghenion addysgol arbennig o gymharu â'r cyfartaledd cenedlaethol sef 2.6%. Mae tuag 8% o'r dysgwyr yn siarad Cymraeg fel mamiaith neu i safon gyfatebol.</i>		
Ysgol Dinas Bran	Mai 2012	Catherine Ellis
<i>Ysgol gyfun gymysg ddwyieithog 11-18 yw Ysgol Dinas Bran wedi'i lleoli yn Llangollen. Daw tua 65% o ddisgyblion o ranbarthau yn awdurdod lleol Wrecsam. Mae 984 o ddisgyblion ar y gofrestr, yn cynnwys 210 yn y chweched dosbarth. Caiiff tua un o bob deg o'r disgyblion eu haddysgu yn y ffrwd cyfrwng Cymraeg. Mae'r ysgol wedi sefydlu canolfan gymorth i ddisgyblion. Mae'r cyfleuster hwn yn cynnig cymorth i ddisgyblion ag anghenion dysgu ychwanegol. Mae gan 13% o'r disgyblion hawl i gael prydau ysgol am ddim. Mae 4.5% o'r disgyblion yn byw mewn ardaloedd sydd ymhlith yr 20% o ardaloedd mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Mae gan 2% o ddisgyblion ddatganiadau o angen addysgol arbennig. Cydnabyddir bod gan 25% arall o ddisgyblion ystod o anghenion addysgu arbennig. Mae 13 o ddisgyblion wedi'u datgymhwyso o'r Cwricwlwm Cenedlaethol. Mae 11% o ddisgyblion yn siarad Cymraeg fel mamiaith neu i safon gyfatebol.</i>		

SYLWADAU CADARNHAOL

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r Deilliannau:

Lles:

- Mae'r pwyllgor rhyngwladol yn grŵp hynod effeithiol, ac mae disgyblion yn cymryd rhan yn rheolaidd mewn ystod o weithgareddau i ddatblygu eu dealltwriaeth o ddiwylliannau eraill, ac empathi atynt. (*Ysgol Dinas Bran*)
- Mae medrau cymdeithasol a bywyd disgyblion yn dda iawn. (*Ysgol Dinas Bran*)

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

Profiadau dysgu:

- Mae'r cwricwlwm yn eang a chytbwys ac yn ymdrin â holl ofynion statudol. (*Ysgol Hiraddug*)
- Mae'r ddarpariaeth dda ar gyfer cynaliadwyedd a dinasyddiaeth fyd-eang yn cynorthwyo disgyblion i ddeall y rôl y maen nhw ac eraill yn ei chwarae mewn cymdeithas yn ogystal â gwybod mwy am y byd ehangach. (*Ysgol Hiraddug*)
- Mae'r rhaglen addysg bersonol a chymdeithasol, daearyddiaeth a phroject 'Comenius' sy'n cysylltu â phedair ysgol yn Ewrop yn helpu cynyddu ymwybyddiaeth disgyblion o ddinasyddiaeth fyd-eang. (*YU Dinbych*)
- Mae darpariaeth gwricwlaidd yn un o nodweddion rhagorol yr ysgol. Yn ogystal â darparu cwricwlwm eang a chytbwys sy'n bodloni gofynion statudol, mae'r ysgol yn arloesol ac yn ddychmygus yn y ffordd y mae'n darparu'n gynhwysfawr ar gyfer gwahanol anghenion a dyheadau disgyblion, beth bynnag fo'u gallu neu'u diddordebau arbennig. (*Ysgol Dinas Bran*)
- Mae addysg ar gyfer datblygiad cynaliadwy a dinasyddiaeth fyd-eang yn gryfder arbennig yn yr ysgol. (*Ysgol Dinas Bran*)
- Mae'r ysgol yn effeithiol iawn yn sicrhau ymwybyddiaeth weithredol disgyblion o'u rôl mewn cymdeithas a'r byd. Mae holl ddisgyblion cyfnod allweddol 3 yn cymryd rhan mewn wythnos 'Addysg Ryngwladol a Chymunedol' ar ddiwedd tymor yr haf. Mae hyn yn cyfoethogi'r cwricwlwm, ac yn annog disgyblion i ddatblygu ymwybyddiaeth o ddiwylliannau eraill a phobl sy'n llai ffodus na nhw eu hunain. Mae'r prosiectau a'r ymweliadau diddorol a gwerthfawr niferus, yn ogystal â gweithgareddau sy'n gysylltiedig ag Eisteddfod Ryngwladol Llangollen, wedi cyfrannu'n sylweddol at ddatblygiad cymdeithasol, diwylliannol a gyrfaedd disgyblion. (*Ysgol Dinas Bran*)

Gofal, cymorth ac arweiniad:

- At ei gilydd, mae'r ddarpariaeth ar gyfer byw'n iach a datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol disgyblion yn dda. Mae'r ysgol yn rhoi pwyslais priodol ar hyrwyddo gwerthoedd ac egwyddorion yn dda iawn, a chaiff hyn ei adlewyrchu yn y parch sydd gan ddisgyblion at ei gilydd ac at oedolion. (*Ysgol Hiraddug*)

- Mae profiadau dysgu yn hyrwyddo datblygiad disgyblion yn dda, gan gynnwys eu datblygiad ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol. Mae'r ysgol yn annog disgyblion i weithio'n dda gyda'i gilydd ac i ddangos parch, gofal a chonsyrn at eraill. (*Ysgol Y Faenol*)
- Mae'r ysgol yn cynllunio gwasanaethau a chyfnodau cofrestru yn dda ac mae'r rhain yn cynnig cyfleoedd ystyrlon i fyfyrion. (*YU Dinbych*)
- Mae agweddau ar y rhaglen 'myfyrdod y dydd' yn ychwanegu'n dda at ddatblygiad moesol, cymdeithasol a diwylliannol disgyblion. (*Ysgol Dinas Bran*)

Yr Amgylchedd Dysgu:

- Mae'r ysgol yn hyrwyddo pwysigrwydd amrywiaeth yn dda. (*Ysgol Y Faenol*)
- Mae'n gymuned gynhwysol sy'n hyrwyddo cyfle cyfartal ac yn gwerthfawrogi amrywiaeth. (*YU Dinbych*)
- Eir i'r afael yn effeithiol â materion cydraddoldeb ac amrywiaeth drwy'r ddarpariaeth addysg bersonol a chymdeithasol. (*YU Dinbych*)

Cwestiwn Allweddol 3: Pa mor dda yw'r arweinyddiaeth a'r rheolaeth?

Gweithio mewn partneriaeth:

- Mae gan yr ysgol gysylltiadau buddiol â grwpiau cymunedol, elusennau a busnesau lleol. Mae'r partneriaethau hyn wedi cryfhau'r rhaglen addysg bersonol a chymdeithasol, ac maent wedi cael effaith fuddiol ar les disgyblion. (*YU Dinbych*)
- Sefydlwyd ystod drawiadol o bartneriaethau gydag ysgolion a sefydliadau eraill ym mhob cwr o'r byd. Mae'r rhain wedi cael effaith sylweddol ar ddatblygu ymwybyddiaeth a dealltwriaeth disgyblion o ddiwylliannau eraill ac ar eu datblygiad personol. (*Ysgol Dinas Bran*)

SYLWADAU NEGYDDOL

Argymhellion

- Datblygu gwybodaeth disgyblion o'u rôl fel dinasyddion byd-eang a'u gwybodaeth o ddiwylliant a threftadaeth Cymru. (*Ysgol Y Faenol*)
- Sicrhau bod yr ysgol yn cydymffurfio â'r gofynion statudol ar gyfer cydaddoli. (*Ysgol Dinas Bran*)

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

Gofal, cymorth ac arweiniad:

- Nid yw mwyafrif y cyfnodau tiwtor dosbarth a'r gwasanaethau'n bodloni'r gofyniad statudol ar gyfer y weithred ddyddiol o gyd-addoli. (*Ysgol Dinas Bran*)

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth?

Profiadau Dysgu:

- Nid yw'r ysgol mor effeithiol o ran hyrwyddo dinasyddiaeth fyd-eang.
(*Ysgol Y Faenol*)